

Een beetje meer woestijn in Afrika raakt het Westen niet

In Afrika moet steeds meer voedsel geproduceerd worden. Dat gebeurt vaak door het land korter braak te laten liggen. De bodemvruchtbaarheid neemt daardoor af, ook omdat kunstmest voor veel boeren te duur is. Het International Soil Reference and Information Centre, ISRIC, organiseerde op 14 maart een symposium over de vraag hoe verlies van bodemvruchtbaarheid in Afrika opgelost kan worden. Met het symposium vierde het ISRIC haar aansluiting bij Wageningen UR.

Dr Chris Rey, onderzoeker bij de Vrije Universiteit in Amsterdam, schreef jaren geleden al een boek over inheemse technieken van bodem- en waterconservering in Afrika. Toentertijd was dat een nieuwe aanpak die het initiatief van de boer voorop zette, als reactie op het falen van projecten die maatregelen opleggen aan boeren. Toch, zei Rey, beschouwen veel Afrikaanse ministers de kleinschalige landbouw nog steeds als irrationeel, terwijl het juist de groot-schalige landbouw is die in Afrika bodemdegradatie veroorzaakt.

Het betoog van Rey was er slechts een in een complex geheel van oorzaken en oplossingen van bodemdegradatie en verwoestijning die tijdens het symposi-

um aan de orde kwamen. Anderen zeiden dat de participatieve benadering van Rey faalt als boeren geen goede landbouwprijzen krijgen. Zonder inkomsten kunnen ze de bodem niet vruchtbaar houden. Dat vraagt om eerlijke en goed gereguleerde afzetmarkten voor Afrikaanse boeren. Prof. Per Pinstrup Anderson, directeur van het International Food Policy Research Institute IFPRI in Washington, zei dat de VS, de EU en Japan moeten ophouden hun markten te subsidiëren, zodat boeren in Afrika een hogere prijs kunnen krijgen. Maar zelfs een eerlijke markt biedt nog geen soelaas, zei de Wageningse prof. Eric Smaling. Boeren in Malawi leven bijvoorbeeld van een monocultuur van maïs en hebben ondersteuning nodig om extra grondstoffen te kunnen aanschaffen.

Maar bodemdegradatie heeft weinig prioriteit in internationaal beleid. Prof. Paul Vlek van de Universiteit van Bonn zei dat het verdrag dat is gesloten over verwoestijning het slechtst gefinancierde internationale verdrag is. Een beetje meer woestijn in Afrika raakt het Westen niet, verklaarde Vlek, terwijl bijvoorbeeld klimaatverandering dat wel doet. | **J.T.**